
К. К. МАРЧЕНКО ТА УКРАЇНСЬКА АРХЕОЛОГІЯ

---

1 жовтня 2020 р. відвішшов у вічність наш колега, знаний фахівець-античник, доктор історичних наук Костянтин Костянтинович Марченко, чия наукова діяльність у великій мірі була пов'язана з Україною.

Народився К. К. Марченко у Ленінграді 6 вересня 1938 р. у сім'ї службовця. Все його життя пройшло у місті на Неві. У 1961–1966 рр. вчився на історичному факультеті ЛГУ, де основним предметом його інтересів стала антична археологія. Оскільки його наставниками були О. І. Леві та О. М. Карасьов, то не дивно, що Ольвія, Березань, Нижнє Побужжя ввійшли в його серце і в його долю на все життя. У 1967 р. К. К. Марченко починає свою роботу у Відділі історії античності Ленінградського відділення Інституту археології Академії наук СРСР, який з 1998 до 2005 р. йому судилося очолювати.

Основні ключові моменти у працях науковця базуються на українських старожитностях. У 1974 р. він блискуче захищає кандидатську дисертацію *«Варвари в составе населения Березани и Ольвии»*. Переосмислений та покращений текст цієї роботи став основою його монографії *«Варвари в составе населения Березани и Ольвии во второй половине VII — первой половине I в. до н. э. (по материалам лепной керамики)»* (Ленінград, 1988). Це був прорив в античній археології, оскільки вперше у науковий обіг вводився масовий археологічний матеріал — не такий яскравий, як інші знахідки, але такий інформативний та унікальний. Ця робота не втратила актуальності до сьогодення.

Польові археологічні дослідження вченого у Нижньому Подніпров'ї були зосереджені в основному на о. Березань та на периферії Ольвії. Розкопки поселень хори Ольвії (Козирка, Стара Богданівка, Куцуруб, Лупарево, Станіслав) дозволили по-іншому вирішити дея-

кі актуальні проблеми у вивченні найпівнічнішого краю ойкумени античного світу. У своїй докторській роботі 1991 року *«Греки и варвары Северо-Западного Причерноморья в VII—I вв. до н. э.»* Костянтин Костянтинович звертається до загальноісторичних проблем у вивченні степової зони Північного Причорномор'я — досліджує співіснування та взаємовплив кочових та античних суспільств. Отже, К. К. Марченко відносився до тих дослідників, які визначають магістральні наукові напрямки у вивченні не тільки регіонів, але й цілих країн, закладають підвалини розвитку науки, які розвиваються і будуть розвиватися у працях прийдешніх поколінь археологів-античників. К. К. Марченко мав величезний авторитет у науковому середовищі. Він був непересічною особистістю, чудовим організатором, порядною людиною, надійним товаришем, колегою. Саме таким він залишається у наших серцях.

Світла пам'ять К. К. Марченку та співчуття сім'ї та близьким.

Колеги та друзі